

of schaafvlak, dan passen wij geen jodiumtinctuur toe, maar een ander sporendodend middel, n.l. de 1/2 pCt superoloplossing op vioformgaas, het voor deze gevallen aangewezen middel van prof. REMIJNSE.

Tegen één zin van collega VAN DER KROON moet ik met klem opkomen, namelijk waar hij beweert, dat het door 10 pCt jodiumtinctuur gedode weefsel een geschikte voedingsbodem voor bacteriën vormt. Dit is zo zeer vergiftigd voedsel voor bacteriën, dat zij er niet in leven kunnen.

Caustica geven een aseptische necrose (zie de lapisstift).

Macroscopisch bemerkt men bij de thans algemeen gebruikte 5 pCt jodiumtinctuur niets van enige necrose van wondranden of wondbodem. Ieder verzwakken van de positie van dit onovertroffen antisepticum wreekt zich in wondinfectie en arbeidsongeschiktheid.

Kerkrade, 22 September 1950

B. VERAART

EX LIBRIS EN ICHTHYS

Van verschillende zijden gewerden mij brieven en telefoontjes. Naar aanleiding van een noot (No 5) in mijn feuilleton (*N. T. v. G.*, 16 September 1950, blz. 2689) hebben enkele collegae mij er op gewezen, dat het Griekse woord voor vis: ichthys, huns inziens staat voor Iesus Christos Theou Uios Sooter, dat is J. C. Zoon Gods, Verlosser. Inderdaad is dit de gebruikelijke, de gewone verklaring, zoals die onder andere ook te vinden is in het lijvige, nog niet volledige handboek der christelijke oudheidkunde van CABROL en LECLERCQ I), dat aan het vissymbool bijna honderd kolommen heeft gewijd (DI LXXXVI — LXXXVII, ΙΧΘΥΣ, k. 1990 — 2086).

De bedoelde collegae hebben dus gelijk, volkomen gelijk. En gelijk had ook de Redactie van ons *Tijdschrift*, die mij opmerkzaam maakte op wat zij als een vergissing in het manuscript beschouwde. Waarom ik toen niet heb kunnen besluiten, de wijziging van „God Uw Verlosser” in „Zoon van God, Verlosser” te laten aanbrengen, en de Redactie verzocht heb, het eenmaal geschrevene maar te laten staan? Och, ik herinnerde mij deze versie eens ergens (waar en wanneer weet ik niet meer) gelezen of gehoord te hebben, en ik vind de term „God Uw Verlosser” mooier, sprekender dan de andere, waarin Redder of Verlosser staat zonder meer. Vooral ook, wanneer ik de laatste twee regels ernaast leg van het beroemde Griekse acrostichon uit de tijd van ALEXANDER de Grote:

Ὅτις ὁ νῦν προγραζεις ἐν ἀκροστιχίαις Θεὸς ἡμῶν,
Σωτὴρ, ἀθάνατος βασιλεὺς, ὁ πατρῶν ἐνεκ' ἡμῶν.

(Deze nu is het, wiens naam aan het begin van onze acrostische versregels geschreven staat: onze (ik cursiveer) God en Redder, onsterfelijke Koning, Hij die geleden heeft *terwille van ons* (ik cursiveer).

Nogmaals dus: mijn collegae hebben — zeer terecht — aanmerking gemaakt op wat ik bewust heb geschreven en laten staan, mij toen niet bewust zijnde van de vriendelijke en welwillende reacties, die mijn pennevrucht zou teweegbrengen. Had ik dit wél kunnen voorzien, dan . . . ja dan . . . zou ik tóch en juist zó geschreven hebben.

Rotterdam, 19 September 1950

A. G. J. HERMANS

DE BEHANDELING VAN HET OTOGENE HERSENABSCES

Het artikel van collega STRUBEN (*N. T. v. G.* 16 Sept. 1950), over de behandeling van het otogene hersenabsces, geeft mij aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen. Blijkens de ervaring te Groningen kan de neuroloog bij een acute intracranieële otogene complicatie in den regel *niet met zekerheid* differentiëren tussen hersenabsces, hersenoedeem en extraduraal absces. Wat nu te doen in twijfelach-

1) *Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et de Liturgie*, publié sous la direction du Rme Dom F. CABROL et de Dom H. LECLERCQ. Paris VI, Libr. LETOUZEY et Aîné, 1927.